

कृषी यांत्रिकीकरण उपआयोग योजनेचा तिसरा हसा मंजूर

ट्रॅक्टर, यंत्र/अवजारे अनुदानाचा मार्ग मोकळा

केंद्र पुस्कत राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेअंतर्गत कृषी यांत्रिकीकरण उपअभियानाच्या तिसऱ्या हप्त्यासाठी १५ कोटी १५ लाखा रुपयांच्या वितरणास राज्य सरकारने बुधवारी (ता. २२) मान्यता दिली आहे. त्यामुळे सर्वासाधारण, अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील शेतकऱ्यांचा ट्रॅक्टर आणि इतर यंत्राचा लाभ मिळण्याचा मार्ग मोकळ्या झाला आहे. अनुदान रक्कम लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या खात्यावर डीबीटीच्या माध्यमातून जमा करण्यात येणार असल्याची माहिती शासन निर्णयात देण्यात आली आहे.

सासान निध्यात दृष्ट्वा आला आहे.
२०२४-२५ या आर्थिक वर्षात राज्यातील
पात्र शेतकऱ्यांसाठी केंद्र सरकारनं ९ कोटी ९
लाख रुपयांचा तर राज्याचा हिस्सा ६ कोटी ६
लाख रुपये असा एकूण १५ कोटी १५ लाख
रुपयांचा निधी मंजूर केला आहे. मंजूर निधी कृषी
आयुक्तांकडे वर्ग करण्यात आला आहे. यामध्ये
सर्वसाधारण प्रवर्गांसाठी ५ कोटी, अनुसूचित
जातीसाठी ५ कोटी ६६ लाख ६७ हजार रुपये तर
अनुसूचित जमातीसाठी ४ कोटी ४८ लाख ३३

हजार रुपयांची तरतूद करण्यात आली आहे
 यांत्रिकीकरण उपभोग्यानातून एकूण
 घटकासाठी अनुदान दिलं जात. त्यासाठी
 घटकासाठी केंद्र सरकारचा हिस्सा १०० टक्के
 तर उर्वरित ६ घटकासाठी केंद्र आणि

शासनाच्या निधी हिश्याचे प्रमाण ६०: ४० इं
प्रमाण आहे. या योजनेतून ट्रॅक्टरसाठी अनुसू
जाती/ जमाती, महिला, अल्प व अत्यल्प भूदृ
शेतकऱ्यांसाठी किंमतीच्या ५० टके किंवा १.
लाख या पैकी जे कमी असेल ते आणि

शेतकऱ्यांसाठी ४० टके किंवा १ लाख रुपयांपैकी जे कमी ते अनुदान दिलं जातं. दरम्यान राज्य सरकाराने या मंजूर अनुदानाचे वाटप योजनेच मार्गदर्शक सूचना अटी आणि शर्थांच पालन करून करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

शेतातील गाजर गवतावर रामबाण उपाय

दूध आणि मांसासाठी सिरोही रोळ्याना देराभर पसती

शेती करताना गाजर गवत हे शेतकऱ्यांची सर्वात मोठी डोकेदुळी असते. एक बेळ शेतकऱ्यांना काही पिकांची माहिती नसते. मात्र हे गाजर गवत सर्व शेतकी कुटुंबात लहान मुलाला देखील माहिती असते. मात्र हे गवत भारतात सर्वात प्रथम कुठे आढळून आले? ते कोणत्या देशातून भारतात आले? आणि या गवताच्या नायनाट करण्यासाठी काय उपाय आहेत? याबाबत अनेकांना माहिती नसते.

आल्यास माणसाला त्वचेचा ताप, दमा यांसारखे आजार शक्यता असते. दुधाळ जगाजर गवत खाल्यास दूध उमोठी घट होते. या गवतांची म्हणजे ते कोणत्याही वातावाराणि जमिनीमध्ये वाढू शक्यता नाही.

नसते.
कृषी संशोधकांच्या उपलब्ध माहितीनुसार, गाजर गवत हे भारतात सर्वप्रथम १९५६ साली महाराष्ट्रातील पुणे या ठिकाणी आढळून आले होते. तेंव्हापासून हे गवत शेतकऱ्यांना त्रासदायक ठरत आहे. हे गवत मूळचे मेक्सिको, अमेरिका, त्रिनिदाद आणि अर्जेटीना या देशातील आहे. पहिल्या काळात हे गवत फक्त काही मोजक्या माळ्यारान जपिनीवर दिसून येत होते. मात्र देशातील सर्व भागांमधील सर्व पिकात, फलबागांमध्ये, स्त्रे, जंगल अशा ठिकाणी ते पसरले आहे. अमेरिकेतून या गवताचे बियाणे भारतात धान्यांमार्फत आल्याचे मानले जाते.

बियाणे तयार करू शकते. हे असते. त्यामुळे ते पावसाळ्य हवेमार्फत सहज एका जागेवरून जागेवर जाते. त्यामुळे या समूळ नष्ट करण्याचा सर्वांगी आणि रामबाण उपाय हा त्यात येण्या आगोदरच उपडून टर असतो. त्याला रांडं अप या तणानाशकाच्या वापराने देखील इजा होत नाही. ते पुन्हा उप त्यामुळे शेतकी हे गवत उप जागी जमा करून त्यापासून खत तयार करू शकतात. खत पूर्णपणे सुरक्षित असते गाजर गवताचा कोणताही प्र नाही. त्याचे खतात रूपांतर पर्ण विघटन झालेले आ

जात. गाजर गवतामध्ये 'सेस्क्यूटरपीन लेक्टोन' नावाचे विषारी द्रव्य आढळून येते. ज्यामुळे शेतामध्ये हे गवत असल्यास त्याचा पिकांच्या उगवण व वाढीवर विपरीत परिणाम होतो. या तणामुळे जागोजागी लहान रस्ते, शेतांचे बांध पूर्णतः झाकोळून गेलेले दिसतात. या गवताच्या सानिध्यात बन्याचदा पूण विघटन झालले असत. या खतापासून पिकांना पोषक घटक मिळून उत्पादन वाढीस मदत होईल. त्यामुळे ज्या-ज्या ठिकाणी हे गवत आढळेल त्या-त्या बेळी बियाणे येण्याच्या आत त्यापासून सेन्द्रिय खत निर्मिती करावी. गाजर गवताचा नायनाटही होईल आणि पिकांना खतही मिळेल.

शेळी तज्जांच्या मर्ते, काही काळापर्यंत देशात मांसासाठी शेळ्या-मेंढ्या पाळल्ला जात होत्या. मात्र बाजारात शेळीच्या दुधाच्या मागणी अचानक वाढल्याने आणि विशेषत कोरोनानंतर मागणी वाढल्याने दुधासाठ मोठ्या प्रमाणात शेळ्या पाळल्या जा आहेत. सिरोही हे राजस्थान मधील जिल्हाचे नाव आहे. शेळ्या-मेंढ्यांची एव्हा विशेष जात सिरोही या नावाने ओळखल जाते. दूध आणि मांसासाठी शेळ्यांची हखास जात देशभरात खूप पसंत केल जाते. सिरोही जातीची शेळी एका दिवसात ७५० ग्रॅम ते एक लिटर दूध देते. या जातीच्या शेळ्यांचे वजन ५० ते ६० किलो पर्यंत असते. ही जात लहान शेतकऱ्यांच्या शेळीपालनासाठी अतिशय चांगली मानल जाते. देशात आढळणाऱ्या ३७ शेळ्यांपैकी या जातीच्या संगोपनासाठी फारसा खाकरावा लागत नाही, असे शेळी तज्जांम्हणे आहे. विशेष म्हणजे मांसासोबत देशात बकरीच्या दुधाचीही मागणी वाढ

राजस्थान
गुजरातमध्ये
आढळते. म
भागातही त्य
शोळखीबद्दल
आकाराचा प्र
रंग तपकिरी उ
तपकिरी डाग
सपाट व ल
वाकलेली उ
जाड. नर सिरो
८० सेमी आ
६२ सें.मी.
दोन मुलांना
अधिक शक्य
अन्नाच्या
शेळ्यांपेक्षा त
जिज्ञासू स्वभ
सागतात. त्य
झाले तर, तो
किंवा आंबट

तिरिक्त उत्तर प्रदेश आणि सिरोही जातीची शेळी आता भारताच्या इतर पालन केले जात आहे. ललालो तर तो एक लहान आहे. त्याच्या शरीराचा तो. शरीरावर हलके किंवा गील दिसतात. त्याचे कान लेले आहेत, तर शिंगे आत. केस लहान आणि शरीराची लांबी अंदाजे तर मादीची लांबी अंदाजे तज्ज्ञ म्हणतात की तिच्या देण्याची ६० टक्क्यांहून आहे.

बाबतीत सिरोही इतर शेळी : ही जात अतिशय विशेषी असल्याचे शेळी तज्ज्ञा खाद्याविषयी बोलायचे वीला कडू, गोड, खारट राशा विविध प्रकारचा चारा

याने चारा खायला आवडला
ही शेळ्यांना ऊर्जा आणि उत्त
तात. या जातीला अन्न क्षेत्र
मार्ची वाईट सबव देखील आ
खाराब होते. हे टाळण्यासाठी
सरात खास प्रकारचे खा
र करावेत.

जातीला रोगांपासून
ठी उपाय

या मते, सिरोही शेळ्यांची
काही खास टिप्पकडे ल
जन्मल्या नंतर बछड्यांची
आधी स्वच्छ, खुल्या आ
त बछ डच्याच्या खोली
विशेष व्यवस्था करावे.
बडतोब, कोकराचे संपूर्ण शर
णे कोरड्या कापडाने स्वच्छ
जाळे त्याच्या नाक, ते
तून स्वच्छ केले पाहिजे.
स्ट्रिडिअल रोगासून संरक्ष
त आवश्यक आहे. त्यासाठी

शिमला मिरचीवरील रोग आणि प्रतिबंधात्मक उपाय

सिमला मिरची ही भारतातील खास भाज्यापैकी एक आहे. त्याची लागवड शेतकऱ्यांना उत्पन्नाच्या दृष्टीने खूप फायदेशीर ठरू शकते. सिमला मिरची ही बहुमुखी आणि उच्च मूल्याची भाजी आहे. ज्याला स्थानिक आणि आंतरराष्ट्रीय बाजारात

सिमला मिरचीचे रोग : जिवाणूजन्य पानांचे ठिपके : या रोगाचा प्रादुर्भाव झाल्यानंतर सिमला मिरचीच्या पानांवर पिवळे प्रभासंडल असलेले लहान, पाण्यात भिजलेले ठिपके दिसतात, जे नंतर तपकिरी किंवा काळे होतात. हे टाळण्यासाठी रोग प्रतिकारक वाणांचा वापर करावा. वरून झाडानंतर पाणी द्या जेणेकरून पाणी पानांवर पडणार नाही. जमिनीत रोगजनकांना प्रतिबंध करण्यासाठी पीक

लागवडीची जागा बदलत रहा. फायटोफथेरा ब्लाइः हे देठ आणि फळांवर खोल पाण्यात भिजलेले जखम दाखवते. याच्या प्रभावामुळे पाने कोमेजू कुजण्याची लक्षणे दिसू शकतात. हे टाळण्यासाठी पिकाच्या आजूबाजूला पाणी साचू देऊ नका.

निकाळ्या जायुवायूना नाना साठू दूज निकाळा
पानांवर जास्त पाणी देणे आणि सिच्चन टाळा.
रोगाचा प्रसार रोखण्यासाठी संक्रमित झाडे काढून
टाका. ज्यामध्ये, प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून
मेटालॅक्सिल किंवा फोसेटाइल-ॲल्युमिनियम
बुरशीनाशक वापरा.

जमिनीत लागवड करा आणि जास्त सिंचन टाळा
जमिनीत रोगजनकांचा जमाव कमी करण्यासाठे
पिके फिरवा. या रोगासाठी कोणतेही प्रभाव
रासायनिक उपचार नाहीत, त्यामुळे प्रतिबंध आणि
व्याप्रसाध घोषणावांत लक्ष केंद्रित केले जावे

पावडर बुरशी : यामध्ये पाने, देठ आणि फळांवर पांढरे पावडर ठिपके दिसतात. टाळण्यासाठी, हवेच्या चांगल्या अभिसरणासाठी झाडांमध्ये पुंसे अंतर ठेवा. झाडाभोवती ओलाला कमी करण्यासाठी ओब्रहडे पाणी देणे टाळा प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून सल्फर किंवा पोटेशियल बायकाबोनेट-आधारित बुरशीनाशक वापार.

शोषतात. यामुळे वाढ खुंटते आणि पाने विकूं होतात. हे टाळण्यासाठी, लेडीबस आणि लेसविंग सारख्या नैसर्गिक भक्षकाना प्रोत्साहन द्या. अफिलोकसंख्या नियंत्रित करण्यासाठी कीटकनाश किंवा कडुलिंबाच्या तेलाचा वापर करा.

वनस्पतींभोवती अल्युमिनियम फॉइल ऑफेसल
प्रतिबंध करू शकते. येथे लक्षात घेण्याजोग्य
मुद्दा असा आहे की जेव्हा वनस्पती रोगांना
व्यवस्थापन करण्याचा विचार येतो ते व्हा
उपचारापेक्षा प्रतिबंध नेहमीच चांगला असते
कोणतेही पीक रोगांपासून दूर ठेवण्यासाठी, योग
स्वच्छता राखणे, रोग प्रतिरोधक वाणांचा वाप
करणे आणि झाडे निरोगी ठेवण्यासाठी योग
परिस्थिती प्रदान करणे आवश्यक आहे.

